מו ב מיי פי״ב מהל׳ ע״ז

הלרה ו

חגיגה הל' ב:

חגיגה הלכה ג:

חגיגה הנכה ג:
יש ה מיי׳ שם הלי ב:
ג מיי׳ שם הלכה א
נטוש"ע י"ד סימן רסו

מסורת הש"ם

ל) [תוספ' תרומו' פ"ל],לד:], ג) [ברכות כ: ערובין כז. קדושין כט.], ד) [בכורות מא:] חולין כב:, ד) [סוכה כח:], 1) [ל"ל לא [פרכי מובן, אי [פרכי מתניא], אי למקון:, אי [מיר מא. ברימות ז:], שי [קדושין ברימון לט: מא:], אי [לעיל ב. ערכין ב:], אי לעיל ג. יבמות קג. ערכין יט:, () בס"ח: חחד, מ) [שמות כג], ג) [ועי' ברכות כה. וברש"י שם ד"ה בזמן וברש"י כתובות עז. ד"ה המקמן כו' ול"ע], **a**) [שמוח כג], **ע**) [דף ג.], **e**) [שבח קלד:], **ל**) [פטור מן הראיה], ק) [שבת קלו:], ר) [א"נ כל"ל מהרש"א], ש) [ל"ל נ"ע], ח) [ע"ש דלא מכר ר' עהיבחו. ל). וע"ם דמיבעי ליה במעוכב גט שחרור ופשיט הש"ס מחלי נבד ודע דתוס' ערכין ב:

תורה אור השלם שָׁלשׁ פְּעָמִים בַּשְּׁנָה
 יַרְאֶה בָּל זְכוּרְךְּ אֶל פְּנֵי ַבְּשֶׁרוֹ יְיָּ: שמות כג יז הָאָדֹן יְיָּ: שמות כג יז 2. שָׁלשׁ רְגָלִים תָּחֹג לִי שמות כג יד

הגהות הב"ח

(A) תום' ד"ה או דלמא וכו' דכיון דממקרע: (ב) ד"ה אלא וכו' בגמרא אדרבי שמעאל דאמר אין לך וכו' הני ליכא רק חדא קרל וכו' דקאמר רבי שמעון: (ג) בא"ר קרל ימירל הזכר קדריש ימירא הזכר קדריש ובפרק קמא דב"מ וכו" שבוה ושבוה שפסול פריך ליה שפיר חילטריך קרח ספיקה שאם למעוסי טעיקט שהב הביא מתורים ובני יונה נפיק ממה נפשך וכו' גלים הים ולם אתא למעוטי: יית זכם אוגא נמפוסי. (ד) בא"ד ליקרבו למחר דשפיר עביד אפילו: ל) בא"ד ניקונו נמחר דשפיר עביד חפילו: (ה) ד"ה לח נלרכה וכו' לא משום דכיון דעומד אלא משום דכיון דעומד לכוף:

גליון הש"ם

גמרא הא למה לי קרא עיין שיטה מקובלת רפ"ב :הרמב"ן

לעזי רש"י

קורדוו"ן [קורדוא"ן]. עור רך המיוצר בקורדובה

לכל ולא אמרינן עד שיהא מועד בשלשה בכל מין ומין דהואיל והועד בשלשה נגיחותיו בשלשה מינין אין זה מקפיד על מין אחרם אף כאן לא באו שלשה דברים לידו בבת אחת אלא כולן משום שטות: אי

שמיעה ליה. הה דחניה דמשמנו בדבר

כמי שנגח שור חמור וגמל ונעשה מועד אחד מחזיקין אותו בשוטה הוה הדר ביה: זכור. אם נאמר זכור אין לך לכל אמר רב פפא אי שמיע ליה לרב הוגא להוליא אלא את הנשים עכשיו שנאמר הא דתניא לאי זהו שומה זה המאבד כל מה זכורך מ בא להוליא אף טומטום שנותנים לו הוה הדר ביה איבעיא להו כי ואנדרוגינום עם הנשים: נשים הוה הדר ביה מִמקרע כסותו הוא דהוה הדר פטורוס. בפ"ק דקדושין (דף לד:) ביה דדמיא להא או דלמא מכולהו הוה ילפינן לה: מהקהל. דהוי נמי מצות הדר תיקו: ומוממום ואנדרוגינום כו': תנו עשה שהזמן גרמה ונשים חייבות: רבנן יאזכור להוציא את הנשים זכורך להוציא אתא קרא למעוטי ספיקא. בתמיה למה לי קרא מהיכא חיתי לן לחיוביה: מומשום ואנדרוגינום כל זכורך לרבות את כשביליו מבחוץ. חלה שהגיד טמון הקטנים אמר מר זכור להוציא את הנשים דהא ודאי זכר הוא הלכך אילטריך ∘הא למה לי קרא מכדי מצות עשה שהזמן קרא למעוטי: המקמך. מפרש גרמא הוא יוכל מצות עשה שהזמן גרמא במסכת כתובות (דף עו.) המקמץ נשים פטורות אצטריך סלקא דעתך אמינא בידו לואת כלבים. ואומר אני כי נילף ראייה ראייה מהקהל ימה להלז לחקן בהן עורות שקורין קורדוו"ן שמעבדין אותן בלואת כלבים ©: והמלרף נחשה. שמלרפו במקום נשים חייבות אף כאן נשים חייבות קמ"ל אמר מר זכורך להוציא מומטום ואנדרוגינום שחופרין אותו מן הקרקע כדמפרש בשלמא אגדרוגינום אצמריך סלקא דעתך אמינא הואיל ואית ליה צד זכרות ליחייב במסכת כתובות (שם). וכל אלו ריחן רע ואין יכולין לעלות עם חביריהם: קמ"ל דבריה בפני עצמו הוא אלא מוממום כדחמרן. זכור להוליה חת הנשים: ספיקא הוא מי אצטריך דיקרא למעוטי לה לה מחשה. כתיב הכח וכתב לה ספיקא אמר אביי כשביציו מבחוץ אמר מר (דברים כד) וכתיב התם או חפשה לא כל זכורך לרבות את הקשנים והתנן חוץ נתן לה (ויקרא יט): לא נלרכה כו'. מיהו למשנה אחרונה הואיל מחרש שומה וקמן אמר אביי לא קשיא ובידינו לכוף את רבו חייב דאין לו אלא יכאן בקטן שהגיע לחינוך כאן בקטן שלא אדון אחד: דבר אחר כו'. פרט לבעלי הגיע לחינוך קמן שהגיע לחינוך ידרבנן קבין מפעמים יס נפקא כדאמרינן לעיל ש הלכך רגלים למעוטי מי היא אין ה"נ וקרא אסמכתא בעלמא ואלא קרא למאי אתא לכדאחרים יו (דתנן) שלריך משענת אחרת לבד מרגליו: ״אחרים אומרים המקמץ והמצרף נחשת מפנקי

והבורסי פטורין מן הראייה משום שנאמר יכל זכורך מי שיכול לעלות עם כל זכורך יצאו אלו שאיגן ראויין לעלות עם כל זכורך: נשים ועבדים שאינן משוחררים וכו': בשלמא נשים כדאמרן אלא עבדים מנלן אמר רב הונא אמר קרא יאל פני האדון ה' מי שאין לו אלא אדון אחד יצא זה שיש לו אדון אחר הא למה לי קרא מכדי יכל ∘מצוה שהאשה חייבת בה עבר חייב בה כל מצוה שאין האשה חייבת בה אין העבר חייב בה ®דגמר לה לה מאשה אמר רבינא "לא נצרכה אלא ילמי שחציו עבד וחציו בן חורין דיקא נמי דקתני נשים ועבדים שאינן משוחררין מאי שָאינן משוחררין אילימאָ שאינן משוחררין כלל ליתני עבדים סתמא אלא לאו שאינן משוחררין לגמרי ומאי נינהו מי שחציו עבד וחציו בן חורין ש"מ: והחיגר והסומא וחולה והזקן: תנו רבנן ירגלים ספרט לבעלי קבין דבר אחר רגלים ספרט לחיגר ולחולה ולסומא ולזקן ולשאינו יכול לעלות ברגליו ושאינו יכול לעלות ברגליו לאתויי מאי אמר רבא לאתויי

רבי יצחק בן ברוך ^ש צ"ע ויש להקשות לייתי על תנאי ואם הוא אשה ליהוי נדבה ואפילו למ"ד נדרים ונדבות אין קריבין ביו"ט ליקרבו למחר דשפיר (ד) עדיף אפילו למאן דאמר חשלומין דראשון כדפי׳ לעיל (דף ב.) וי״ל דמבטל ליה מסמיכה ואע״ג דסמיכה לא מיעכבא כדאיתא ביומא (דף ה.) מכל מקום לכתחילה אין לנו לחקן קרבן כדי לבטלו מסמיכה דהכי קאמר הש"ס פרק האשה בפסחים (דף פט.) גבי ה' שנתערבו פסחיהן ונמצא יבלת באחד מהן ולא דמי לערל וטמא משלחין קרבנותיהן וגם לקמן ממעטינן ליה משום דכל

בר חיובא הוי דאימא איתחא הוא אבל הא ק"ל דתיפשוט מהכא דסמיכה בכל כחו בעינן דאי באקפויי ידיו לייתי וליחני ולסמוך דהכי פריך לקמן פרק שני (דף מו:) ואיכא למימר דבכל ענין ממעט ליה קרא: לא נצרכה אלא לחציו עבד וחציו בן חורין. ולא תימא דקאי עליה ג"ש דלה לה מאשה וקשה דעליה כתיב או חופשה לא ניתן לה (G) ומוקי לה רבי עקיבה בהשולה (גיטין דף מה: D) ובכריתות (דף יה.) בחליה שפחה וחליה בת חורין וי"ל מכל מקום אלד עבדות כתיב כדמוכח קרא או חופשה לא ניתן לה אך קשה הכא משמע בחליו עבד לפי משנה אחרונה חייב דלפי משנה ראשונה קיימא הכא כדאיתא לעיל ריש מכילתין ואלו בגיטין ריש השולח (דף מב:) או מיבעי ליה מי שחליו עבד אם יש לו קנס או לא שלשים שקלים יתן לאדניו אמר רחמנא והאי אדון הוא ולפי משנה אחרונה קאי דקאמר החם מאי לאו לפי משנה אחרונה ואילו הכא פשיטא לן דאין לו אלא אדון אחד ויש לדחות דעד כאן לא מחייבי ליה הכא אלא משום דעומד לכוף את רבו כמאן דשיחרר דמי אבל התם כיון דמית אגליא מילתא דלא הוה עומד לשחרור והתם בכריתות (דף יא.) מתרץ הר"י בענין אחר:

שישנו בביאה ישנו בהבאה ולא משום סמיכה דהתם גברא בר חיובא ואריא הוא דרביעא עליה שאינו יכול לסמוך אבל האי לאו

כמו שנגה שור המור וגמל. דבבל קמל (דף לו.) דנעשה מועד או דלמא מכולהו. מי למרינן דכיון (לו) דמקרע דדמי להלי הדר ביה שו המור לחודים: מגיה הלכה לו: גם לאינך דחשיב בהדי מקרע הדר ביה או דלמא מהאי לחודיה: זכורך להוציא מוממום ואנדרוגינום. בירושלמי בעי מה אמר רבי יהודה באנדרוגינום דשמעינן ליה פי דמתיר דמחלליו עליו שבת נשמענא מן הדא רבי יוחנן בן דהבאי בשם רבי יהודה אומר אף

הסומא ⁶ ולית בר גש אמר אף אלא

דהוה מודה על קדמייתא כו' ומוקי

טעמא דהתם גבי שבת קי דריש זכר

ושס) בגמרא (כ) דרבי ישמעאל אין

לך מום גדול מזה אנדרוגינום ספיקא

הוא אינטריך קרא למעוטי ספיקא וכן

בפרק דם שחיטה (כריתות כא.) גבי

כוי ובריש פרק בתרא דיומא (דף

עד.) דבכל הני ליכא רק מחדא קרא

ובהכי יתכן ההיא דשילהי הערל

(יבמות דף פא.) קאמר רבי שמעון

אנדרוגינום זכר מאכיל בתרומה

ואלו בפרק על אלו מומין (בכורות

דף מב.) אמר רבי שמעון בן יהודה

בשם רבי שמעון הרי הוא אומר

הזכר להוליא טומטום ואנדרוגינום

אלא ודאי התם קרא יתירא הזכר (ג)

ובפרק קמא דב"מ (דף ז.) העשירי ודאי אמר רחמנא ולא ספק ולא

פריך אנטריך קרא למעוטי ספק

דכולא קרא יתירא להכי ובשילהי פ״ק

דחולין (דף כב: ושם) גבי תחילת

הליהוב שבוה ושבוה שפסול פריך

ליה אנטריך קרא למעוטי ספיקא

מתורים ובני יונה ממה נפשך או קטן

או גדול הוי וכשר לחדא מינייהו

וקמי שמיא גליא היא ולא למעוטי רק אחד וליתכשר גבי אידך בשם

טעמח דהתם גבי שבת P דריש זכר מעיף יז: מה תלמוד לומר ערל אפילו מקצת ב ז ח מיי שם הלכה א: ערל והכא כל זכורך פרט לטומטום ואנדרוגינוס: אלא מומטום מוסף רש"י ספיקא הוא. ואע"ג דאנדרוגינוס מצות עשה שהזמן גרמא. שהזמן גורס לה שתכוח (קדושין כמו). מי נמי ספיקא הוא [אפ״ה מחייבי] מטעם מקלת זכורך כדאמר הש"ם שתבות (קדושין כש.). בי אצטריך קרא למעוטי ספיקא. מי איכא ספיקא קמי קודשא בכיך הוא (חולין כב:) הא ליכא ספק ל אלא טומטום הואיל ונשים פטורות והאי אימא אשה הוה ממילא הוה פטרינן ליה כי היכי דלא לייתי חולין (וואין כב:) טא פיכח ספק קמי שמיא (בכורות מא:). פרט לבעלי קבין. מי לעזרה וא"ת בנדה פרק המפלת (דף כח: ושם) מפקינן מזכר [עד נקבה שנחתך רגלו בפרק רחשון סמוך לשוקו וחוקק קב מקבל כמימין ונותן שוקו תשלחו] (במדבר ה) [זכר] ודחי נקבה ודאית ולא טומטום ואנדרוגינום לתוכו וקורין אשקננ"א, שפטור מן הראיה, דאין לו ולא פריך מידי אומר הר"י דהתם איכא תרי קראי ומפיק ליה מייתורא **רגל** (ערכין יט: וכעי״ז לעיל דקרא אבל הכא ליכא אלא חד קרא הלכך יש לאוקומא באנדרוגינוס ולהכי פריך ליה מטעם דקאמר רבינו חננאל בבכורות בפ' על אלו מומין (דף מא:

לבוא והניחם כדי לסמוך . עניים בשביעית. שוטה עניים בשביעית. שוטה פטור מן הראייה: ת"ר איזהו שוטה זה היוצא יחידי בלילה והלן בבית הקברות והמקרע את כסותו רב הונא אמר עד דעבדינהו כולהו ר' יוחנז אמר ואפילו אחד מהן והוא דעבדינהו דרך שטות וקיי"ל כר׳ יוחנן . דתניא איזהו שוטה זה המאבד כל מה שנותנין לו. טומטום ואנדרוגינוס זכורך להוציא הנשים שהן פטורות. זכורך להוציא טומטום ואנדרוגינוס כל לרבות הקטנים אתינן לאוקומה בקטן שהגיע לחינוך ונדחה דקטנים שהגיעו לחינוך מדרבנן נינהו וקרא לא אתא [אלא] לכדתניא דתניא . אחרים אומרים המקמץ . פטורין מן הראייה שנא׳ כל זכורך כל מי שיכול לעלות עם כל זכורך יצאו אלו שאינן יכולין לעלות עם כל זכורך. נשים ועבדים אוקימנה מי שחציו עבד וחציו בן חוריז פטוריז במשנה במשנה ראשונה ורישא דקתני לאיתויי מי שחציו לא זזה ממקומה כל מצוה בשפחה או חופשה לא בשפחה או חופשה לא ניתן לה וכתיב באשה וכתב לה ספר כריתות ונתן. ושאינו יכול לעלות